

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของแหล่งประโยชน์สนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งประกอบด้วย การศึกษา แรงสนับสนุนทางสังคม และความเชื่อถือและยอมรับในบุคลากรทีมสุขภาพ ต่อการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมารับการตรวจรักษาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน และได้รับการรักษาโรคเบาหวานด้วยยาลดระดับน้ำตาลในเลือดชนิดรับประทาน จำนวน 120 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินซึ่งถูกสุ่มเข้ามาด้วยวิธีสุ่มแบบมีระบบ (Systematic random sampling) ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2537 - วันที่ 2 กันยายน 2537

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

1. แบบบันทึกเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
2. แบบประเมินแรงสนับสนุนทางสังคม
3. แบบประเมินความเชื่อถือในบุคลากรทีมสุขภาพ
4. แบบประเมินการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่ามัธยฐาน
2. วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคม คะแนนความเชื่อถือในบุคลากรทีมสุขภาพ และคะแนนการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งประโยชน์สนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษา แรงสนับสนุนทางสังคม และความเชื่อถือและยอมรับในบุคลาการทีมสุขภาพ กับคะแนนการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย โดยใช้การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation coefficient)

4. วิเคราะห์ความสามารถของแหล่งประโยชน์สนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งประกอบด้วย การศึกษา แรงสนับสนุนทางสังคม และความเชื่อถือและยอมรับในบุคลาการทีมสุขภาพ ในการทำนายการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 69.17 และใช้เวลาศึกษาในระบบเฉลี่ย 5.88 ปี (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.21) มีคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลางร้อยละ 68.33 มีคะแนนความเชื่อถือและยอมรับในบุคลาการทีมสุขภาพระดับปานกลางร้อยละ 44.17 และมากร้อยละ 42.50 มีคะแนนการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนความเจ็บป่วยระดับปานกลางร้อยละ 58.34

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษา แรงสนับสนุนทางสังคม และความเชื่อถือและยอมรับในบุคลาการทีมสุขภาพ กับการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย มีลักษณะดังนี้คือ

2.1 การศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_{xy} = -0.2323, p < 0.01$)

2.2 แรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_{xy} = -0.3087, p < 0.001$)

2.3 ความเชื่อถือและยอมรับในบุคลาการทีมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_{xy} = -0.3935, p < 0.001$)

3. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย คือ การศึกษา แรงสนับสนุนทางสังคม และความเชื่อถือและยอมรับในบุคลาการทีมสุขภาพ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยได้ร้อยละ 28.79 ($R^2 = 0.2879, F = 15.6307, p < 0.01$)

5.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาที่พบว่า การศึกษา มีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย และสามารถร่วมทำนายการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินนั้น ในระบบการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันมีนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาและเพิ่มระดับเกณฑ์บังคับการศึกษาเป็น 6 ปี(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2536) จึงคาดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่จะช่วยให้ผู้ป่วยมีการพัฒนาทางสติปัญญายิ่งขึ้น สามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นและเมื่อเกิดการเจ็บป่วยจะสามารถทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยได้ง่ายขึ้น ในขณะที่เดียวกัน พยาบาลสามารถช่วยส่งเสริมการศึกษาของผู้ป่วยได้ โดยการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ เป็นระบบขั้นตอน ซึ่งสามารถทำได้ในรูปแบบของโปรแกรมการสอนอย่างมีแบบแผน เพื่อช่วยในผู้ป่วยนำความรู้ที่ได้รับนี้ไปเป็นข้อมูลที่ยกยอเพิ่มจากความรู้พื้นฐานเดิมที่มีอยู่ ช่วยทำให้เข้าใจเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วยได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยลดการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยลง

2. จากการศึกษาที่พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย และสามารถร่วมทำนายการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินนั้น จึงควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นบุคคลสำคัญสำหรับผู้ป่วยซึ่งเป็นแหล่งที่ให้การสนับสนุนผู้ป่วย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินเหล่านี้ เพื่อช่วยลดการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยลง ซึ่งสามารถทำได้โดยการให้เข้ามีส่วนร่วมรับความรู้ในโปรแกรมการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินและการเข้าร่วมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง

3. จากการศึกษาที่พบว่า ความเชื่อถือและยอมรับในบุคลากรทีมสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย และสามารถร่วมทำนายการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินนั้น จึงควรจัดให้มีคลินิกเฉพาะโรคเบาหวาน เพื่อให้ผู้ป่วยมีโอกาสได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานอย่างต่อเนื่อง ครบถ้วน มีโอกาสพบกับบุคลากรทีมสุขภาพกลุ่มเดิมซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้นเคย สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้น สามารถติดตามผลการรักษาและร่วมกันแก้ปัญหาของผู้ป่วยได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยลดการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยลงได้

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน

5.3.2 ควรมีการศึกษาวิธีการเผชิญความเครียดและความสามารถในการปรับตัว เมื่อเกิดการรับรู้ถึงความไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคเบาหวาน เพื่อให้เกิดข้อความรู้อันจะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการพยาบาลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับผู้ป่วยต่อไป